

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/202967,Dwudziestu-siedmiu-bylych-funkcjonariuszy-Sluzby-Wieziennej-oskarzonych-o-udzial.html>
28.02.2026, 06:37

Dwudziestu siedmiu byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej oskarżonych o udział w pobiciu osób internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie

Data publikacji 04.07.2024

W dniu 3 lipca br. prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku skierował do Sądu Rejonowego w Kwidzynie akt oskarżenia przeciwko 27 byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej zarzucając im, że w dniu 14 sierpnia 1982 roku w Kwidzynie wzięli udział w pobiciu ponad stu osób internowanych w Ośrodku Odosobnienia oraz fizycznie i psychicznie znęcali się nad nimi.

Co do dwóch kolejnych byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej, podejrzanych o udział w pobiciu i znęcanie się nad internowanymi, którzy obecnie zamieszkują na stałe poza granicami Polski, podjęto czynności zmierzające do wydania wobec nich Europejskich Nakazów Aresztowania, by również oni stanęli przed sądem w Polsce.

W toku prowadzonego w tej sprawie śledztwa prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku zgromadził bogaty materiał dowodowy pozwalający na odtworzenie przebiegu zdarzeń w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie w dniu 14 sierpnia 1982 roku oraz na ustalenie roli jaką w nich odegrali poszczególni funkcjonariusze Służby Więziennej.

Ustalono mianowicie, że funkcjonariusze Służby Więziennej, po stłumieniu protestu internowanych, prowadzonego przeciwko wprowadzeniu znacznych ograniczeń w kontaktach z rodzinami, około godz. 13.00 umieścili ich w zamkniętych celach w trzech pawilonach mieszkalnych. Około godz. 14.00 wyprowadzali następnie internowanych pojedynczo z poszczególnych cel pawilonu II na korytarz i zmuszali do przejścia przez środek szpaleru funkcjonariuszy, którzy w tym czasie zadawali im dziesiątki uderzeń pałkami szturmowymi i pięściami po całym ciele oraz kopali w podbrzusze i okolice nerek. Niektórych internowanych zmuszano do kilkukrotnego przejścia przez szpaler funkcjonariuszy.

W ten sposób bito internowanych przez okres co najmniej półtorej godziny, po czym funkcjonariusze udali się do pawilonu I, gdzie wyprowadzali internowanych z cel i bili ich na korytarzu pałkami szturmowymi oraz zadawali uderzenia pięściami i kopali po całym ciele. Identycznie zachowywano się wobec osób pozostawionych w celach. Analogiczne działania

podjęto następnie wobec internowanych umieszczonych w pawilonie III. Trwały one do godziny 17.00.

Następstwem tych brutalnych działań był rozstrój zdrowia, a w niektórych przypadkach również ciężkie uszkodzenie ciała pokrzywdzonych w postaci krwiaka i obrzęku mózgu, złamania kręgów kręgosłupa, stłuczenia nerek, wstrząśnienia siatkówki oka i rozległych krwiaków o wymiarach kilkudziesięciu centymetrów. Zdarzały się także przypadki utraty przytomności przez pobite osoby.

Do lekarza przyjmującego w ambulatorium Zakładu Karnego w Kwidzynie w dniu 14 sierpnia 1982 roku, z obrażeniami ciała doznanymi w następstwie pobicia przez funkcjonariuszy, zgłosiło się 44 internowanych, a w następnych dniach jeszcze blisko 20. W związku ze stwierdzonymi urazami 12 internowanych przewieziono następnie na leczenie do miejscowego szpitala. Z ustaleń śledztwa wynika, że co najmniej 60 internowanych doznało obrażeń ciała w następstwie bezprawnych działań funkcjonariuszy.

Internowani byli też dręczeni psychicznie wymyślnymi metodami, tak by ich poniżyć i upokorzyć. Przykładowo, zmuszano ich do zdrapywania paznokciami oraz zlizywania ze ścian cel sporządzonych uprzednio napisów, niszczenia symboli religijnych, wążania pałek szturmowych funkcjonariuszy oraz klękania i całowania ich butów, ponadto szczuto psem, spluwano na nich, niszczone przechowywaną w celach żywność a następnie zmuszano do sprzątania celowo zabrudzonych pomieszczeń. Odbывало się to przy „akompaniamencie” krzyków, znieważania słowami wulgarnymi i obelżywymi, grożenia pobiciem.

Charakterystycznym jest, że te brutalne działania Służby Więziennej nastąpiły w sytuacji, gdy protest internowanych został już przełamany przez funkcjonariuszy i umieszczono osadzonych w celach mieszkalnych. Pokazuje to jednoznacznie, że nie miały one nic wspólnego z przywracaniem regulaminowego funkcjonowania Ośrodka Odosobnienia, były natomiast aktem bezprawia, stanowiły represję i polegały na zastosowaniu brutalnego odwetu oraz swoistego „ostrzeżenia” na przyszłość w przypadku zgłaszania – choćby uprawnionych – żądań przez internowanych.

Trzeba zauważyć, iż celu tych działań nie ukrywali sami funkcjonariusze, którzy bijąc, poniżając i dręcząc internowanych krzyczeli do nich między innymi, że „to za podniesienie ręki na władzę ludową”, „wybijemy wam z głowy demokrację”, „zaprowadzimy wreszcie porządek”, „pachołki Regana, będziecie wisieć do nogi”, „zachciało się Solidarności, to macie”, „to my mamy władzę i będzie jak my chcemy”.

Przestępstwa, o popełnienie których zostali oskarżeni byli funkcjonariusze Służby Więziennej, są zagrożone karą do 8 lat pobawienia wolności.

Rzecznik Prasowy Głównej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
prok. Robert Janicki

Warszawa, dnia 4 lipca 2024 r.